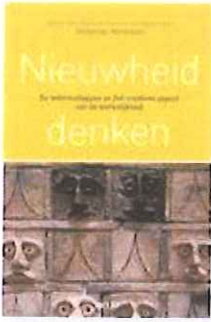

Politics.be: Jouw politieke portaalsite

Nieuwheid denken. De wetenschappen en het creatieve aspect van de werkelijkheid.

Na *Wereldbeelden I* en *Wereldbeelden*, van fragmentering naar integratie is *Nieuwheid denken* het derde boek van *Worldviews*, een multidisciplinaire denkgroep van alfa-, bèta- en gammawetenschappers die in 1990 werd opgericht onder stimulans van Leo Apostel en Jan Van der Veken. De leden van *Worldviews* willen de kloof tussen de mens- en de natuurwetenschappen wat meer dichten. Zij hebben gepoogd om met *Nieuwheid denken* een consensustekst te schrijven over 'de opbouw van de werkelijkheid'. Die (complexe) werkelijkheid is behalve creatief en evolutief ook gelaagd, waarmee wordt bedoeld dat ze uit een groot aantal complexiteitsniveaus bestaat: vertrekkend bij de natuurkundige wetten, via de chemie en de biologie 'opklimmend' tot de menswetenschappen en de

ethiek. Deze 'lagen van de werkelijkheid' zijn niet onafhankelijk van elkaar: de 'hogere' lagen zijn niet denkbaar zonder de onderliggende.

Nieuwheid denken doet een poging om fundamentele natuurkundige begrippen zoals symmetrie en emergentie te verbinden met de wereld van biologie en filosofie en zelfs met aspecten van de bredere maatschappelijke werkelijkheid (zoals geloof en democratie). De auteurs willen een algemener denkkader ontwikkelen, waarin zowel de natuur- als de menswetenschappen een plaats vinden. Een denkkader dat bovendien rekening houdt met het ontstaan van nieuwheid, dus met de 'creatieve' en evolutieve aspecten van de werkelijkheid. In navolging van Leo Apostel willen ze de louter wetenschappelijke *beschrijving* van de natuurwetten overstijgen en op zoek gaan naar verklaringen: waarom zijn de natuurwetten zoals ze zijn?

De structuur van het boek is vierledig. Na de invoering en toelichting van enkele natuurkundige begrippen (delen 1 en 2), wordt vervolgens (deel 3) een (vanzelfsprekend modelmatig) 'wereldbeeld' voorgesteld dat het natuurkundige kader ver overstijgt. Het boek eindigt (deel 4) met enkele meer fragmentarische beschouwingen omtrent deelaspecten van de werkelijkheid, zoals de functie van het toeval in de evolutietheorie, de verhouding tussen wetenschap en religie, en een verrassend pleidooi van fysicus Diederik Aerts voor de invoering van het toevalsprincipe (of correcter: 'gewogen kansconsensus') in procedures van democratische besluitvorming.

Jammer genoeg mist de omschrijving van sommige natuurkundige vaktermen (zoals fractaal, chaos, attractor, bifurcatie) de nodige precisie om ook de leek op het goede spoor te zetten. Dat is meteen ook de grootste tekortkoming van dit voor het overige erg boeiende werk over een spannend thema. Vooral in het eerste deel wordt nogal gemakkelijk naar weinig verklarende voetnoten verwezen. Toch hoeft dit de gemotiveerde lezer niet af te schrikken: Wikipedia of websites als www.societyforchaostheory.org vullen deze lacune ruimschoots op.

Wie zich voor de verhouding tussen wetenschap en filosofie of voor het fenomeen complexiteit met zijn vele verschijningsvormen interesseert en er niet voor terugschrikt om af en toe een vakterm op te zoeken, vindt in dit boek ongetwijfeld een bron van flink wat inspiratie.

Door Geert Van Hout (toegevoegd op 06/10/2009)

Auteur: [Hubert Van Belle](#) en [Jan Van der Veken](#) (red.)

ISBN: 9789033470783

Pagina's: 200

Prijs: 22 EUR

Uitgever: [Acco](#)

